Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 108957486

Bijlage(n)
1

Datum 17 november 2026
Betreft Verzamelbrief diergezondheid

Geachte Voorzitter,

Voorafgaand aan het commissiedebat Zoönosen en dierziekten van 19 november, informeer ik met deze brief de Tweede Kamer over een aantal onderwerpen op het terrein van diergezondheid. Ik deel de laatste stand van zaken van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) die de bestrijding van infectieuze boviene rhinotracheïtis (IBR) regelt. Daarnaast informeer ik u over enkele recente wijzigingen aan de EU-regelgeving rondom blauwtong, de Regeling erkenning veterinaire laboratoria en het draaiboek voor de Ziekte van Aujeszky.

Voortgang regelgeving IBR
Eerder dit jaar heb ik de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de wetgeving voor de bestrijding van infectieuze boviene rhinotracheïtis (IBR) (Kamerstuk 28 286, nr. 1435). Toen heb ik aangegeven te streven naar inwerkingtreding van de AMvB op 1 januari 2027, omdat nog enkele noodzakelijke stappen in het wetgevingsproces doorlopen moesten worden. De AMvB ligt sinds deze zomer bij de afdeling advies van de Raad van State. Ik heb nog geen advies ontvangen en zonder advies kan ik geen verdere stappen zetten. Dit heeft tot gevolg dat de beoogde inwerkingtreding van 1 januari niet meer realistisch is en inwerkingtreding daarmee uitgesteld moet worden. Ik begrijp goed dat dit opnieuw teleurstellend is voor alle betrokkenen, waaronder rundveehouders. Deze wetgeving is al vaker vertraagd en het is, mede omdat veel partijen al zijn gestart met communicatie om houders voor te bereiden, opnieuw een lastige boodschap. Ik verwacht dat we nog dit jaar het advies van de Raad van State zullen ontvangen. Ik zal er alles aan doen om vervolgens dit traject voorspoedig af te ronden. Wanneer het advies van de Raad van State is ontvangen, weet ik wat mij nog te doen staat. Dan kan ook samen met de sector, Royal GD, de NVWA en andere belanghebbenden een realistisch tijdpad bepaald worden voor daadwerkelijke inwerkingtreding van de AMvB. Ik wil namelijk voorkomen dat ik onverhoopt later nogmaals uitstel moet afkondigen. Zodra ik definitief zicht heb op een tijdpad, zal ik de Kamer hierover informeren. Ook zal tijdig over de voortgang worden gecommuniceerd op de specifieke IBR-pagina die eerder op de website van de Rijksoverheid was ingericht.

Gewijzigde EU-regelgeving voor blauwtong per 1 november
Er is in 2026 geen blauwtong aangetoond in Nederland. Veehouders hebben in overleg met hun dierenarts de afgelopen jaren veel gevaccineerd tegen blauwtong, dit blijft van

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 108957486

belang. Ook al zijn er geen recente blauwtong meldingen in Nederland geweest, de ziekte is nog altijd aanwezig in andere EU-lidstaten en het risico op insleep is nog altijd reëel. In mijn brief van 12 mei jl. (Kamerstuk 28286-1435) heb ik laten weten dat de EU-regelgeving voor blauwtong (BTV) zou wijzigen per 15 juli. Door procedurele stappen in Brussel kon de wijziging niet ingaan op 15 juli en heeft de Europese Commissie besloten de wijziging uit te stellen tot 1 november.

Blauwtong is per 1 november ingedeeld in categorie D+E. Voor de ziektes in categorie D+E zijn specifieke handelsvoorwaarden verplicht om verspreiding van de ziekte via handel binnen de EU te voorkomen. De meldplicht voor blauwtong blijft bestaan, net zoals de monitoring. De voorwaarden voor de handel in levende dieren en levende producten (sperma, embryo's, eicellen) zijn in lijn gebracht met de nieuwe situatie van voorkomen en verspreiding van BTV in de EU. Tevens zijn de regels geharmoniseerd met de voorwaarden voor een andere vector overdraagbare ziekte, epizoötische hemorragische ziekte (EHD) die ook in categorie D+E is ingedeeld. De impact en de wijze van verspreiding van BTV en EHD door knutten zijn vergelijkbaar en dus is het logisch ook de handelsvoorwaarden zoveel mogelijk gelijk te maken. Er verdwijnen ook enkele specifieke maatregelen, zoals de verplichting om transportmiddelen met biociden te behandelen vooraf aan een transport met levende dieren. Dit levert een vermindering in het verplichte gebruik van biociden op en daarnaast een gedeeltelijke verlichting van de regeldruk.

De wetgeving biedt nog steeds mogelijkheid voor lidstaten om, als de veterinaire situatie daarom vraagt, eigen voorwaarden te formuleren voor de handel van levende dieren vanuit andere EU-lidstaten naar de eigen lidstaat. Vaccinatie tegen specifieke serotypes is een voorbeeld van zo'n voorwaarde. Van deze zogenaamde derogaties wordt door vrijwel alle lidstaten -ook door Nederland- gebruik gemaakt om de handel zo min mogelijk te belemmeren, maar toch te voorkomen dat (bepaalde serotypes van) BTV ongewenst wordt geïntroduceerd door handelsbewegingen.

De nieuwe regels gaan niet meer uit van een besmetting per lidstaat, maar houden een zone van minstens 150 km rondom bevestigde uitbraken aan waarbinnen handelsvoorwaarden gelden. Dit past bij het feit dat BTV en EHD door knutten wordt verspreid, maar maakt de certificering van dieren complex. Het is daarom van belang om de uitvoering goed af te stemmen met onze buurlanden, zodat er voor ondernemers een gelijk speelveld bestaat. Ook moeten lidstaten elkaar goed informeren over besmettingen, omdat de 150km zones vaak grensoverschrijdend zullen zijn. Daarom zal ik de komende maanden in overleg gaan met in ieder geval België, Duitsland en Luxemburg. Hierbij zal ik inzetten op efficiënte informatie-uitwisseling over BTV-meldingen en waar mogelijk het harmoniseren van onze aanpak.

De Regeling erkenning veterinaire laboratoria wijzigt per 1 januari 2027
De Regeling erkenning veterinaire laboratoria regelt welke laboratoria, en onder welke voorwaarden, onderzoeken naar bepaalde dierziekten mogen uitvoeren. Het gaat dan om onderzoeken ten bate van bijvoorbeeld monitoring, bestrijding of ten bate van certificering voor de handel in dieren en dierlijke producten binnen en buiten de EU. De regeling geldt niet voor ernstige dierziekten zoals categorie A-dierziekten. In dat geval is onderzoek voorbehouden aan het nationaal referentielaboratorium in Lelystad;

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 108957486

Wageningen Bioveterinary Research (WBVR). Onderzoeken naar andere dierziekten kunnen, afhankelijk van of Nederland vrij is of dat een dierziekte endemisch voorkomt, ook door andere laboratoria worden uitgevoerd. Deze laboratoria moeten dan aan bepaalde eisen voldoen en erkenningen aanvragen om deze testen uit te kunnen voeren. Dit is opgenomen in de Regeling erkenning veterinaire laboratoria. De regeling wordt met enige regelmaat gewijzigd omdat de situatie rond dierziekten aan verandering onderhevig is. Zo zijn de erkenningseisen voor onderzoek naar blauwtong niet meer proportioneel. Bepaalde eisen zijn geschrapt, omdat Nederland niet meer vrij is van blauwtongvius serotype 3 en omdat blauwtong volgens Europese regelgeving niet bestrijdingsplichtig is. Voor andere dierziekten, zoals IBR, BVD en EHD zijn nieuwe testmethodes opgenomen om aan te sluiten bij toegestane testmethodes in de geldende EU-regelgeving.

Draaiboek Ziekte van Aujeszky
Om voorbereid te zijn op uitbraken met besmettelijke dierziekten worden beleidsdraaiboeken opgesteld en geactualiseerd. Het geactualiseerde beleidsdraaiboek voor de Ziekte van Aujeszky (ZvA) stuur ik mee als bijlage bij deze brief. Dit is een ziekte die vooral varkens treft. ZvA is volgens de Diergezondheidsverordening (Verordeningen (EU) nr. 2016/429 en (EU) nr. 2018/1882) een categorie C+D+E-ziekte. Dit betekent dat lidstaten een vrijstatus kunnen behalen voor deze ziekte, en dat maatregelen genomen moeten worden om te voorkómen dat de ziekte verspreidt naar delen van de EU waar de ziekte nog niet voorkomt. Nederland is sinds 2009 officieel vrij van ZvA. Het is daarom noodzakelijk bepaalde maatregelen te nemen mocht een uitbraak zich voordoen, zodat Nederland de vrijstatus kan behouden of zo snel mogelijk weer kan behalen. Zo zullen de varkens op een besmet bedrijf worden gevaccineerd en vervroegd worden geslacht, en zal in een cirkel rondom het bedrijf ook vaccinatie ingezet worden om de verspreiding van het virus te voorkomen. Het draaiboek is geactualiseerd op verschillende punten, zoals de uitwerking van de te nemen maatregelen volgens de EU-Diergezondheidsverordening. Het draaiboek is afgestemd met de betrokken stakeholders.

Hoogachtend,

Silvio P.A. Erkens
Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur